

GAZETA LWOWSKA

DZIENNIK DLA DYSTRYKTU GALICYJSKIEGO

Nr. 179

Niedziela, 2 — poniedziałek, 3 sierpnia 1942 r.

Rok II

Akt państwowy we Lwowie

Zrównanie dystryktu Galicji w zasadach prawnych z resztą Gen. Gubernatorstwa

Z okazji rocznicy przypadającej w dniu 1 sierpnia, włączenia dystryktu Galicji do Generalnego Gubernatorstwa, oznajmił Gen. Gubernator Minister Rzeszy Dr. Frank, w ramach uroczystego aktu państwowego w gmachu byłego Sejmu galicyjskiego, że wchodzi z powrotem w życie w dystryktach Galicji europejskie zasady ładu społecznego w dziedzinie handlu, rzemiosła, przemysłu, gospodarki rolnej i posiadania domów.

Tym samym następuje zrównanie dystryktu Galicji ze stosunkami prawnymi. dawnymi częściami Gen. Gubernatorstwa, a równocześnie po całym roku jak najbardziej intensywnej pracy nad odbudową kraju, zostają wyrównane szkody spowodowane przez prawie dwuletnią gospodarkę bolszewicką.

Gen. Gubernator w swoim zakrojonym na szeroką skalę przemówieniu, że ogłoszone dzisiaj ustawy

są wyrazem uznania za lojalną postawę i współpracę ludności.

Już poprzednio skorzystał Gen. Gubernator z okazji aby w imieniu Führera i państwa wyrazić Gubernatorowi Galicji Drowi Wächterowi i jego współpracownikom uznanie i podziękowanie za tak wybitną pracę nad odbudową tego obszaru.

Mowa Gen. Gubernatora brzmiała jak następuje:

Generalnego Gubernatorstwa możemy z zadowoleniem stwierdzić, że przedsięwzięte przez Rząd środki i drogi w zupełności okazały się skutecznymi. Dlatego więc niczego w tych zasadniczych podstawach się nie zmieni. W spokoju więc i stałości, w jasnym postępowaniu ku celowi i w niezłomnym oddaniu się swoim zadaniom w służbie Armii i jej zwycięskiego zmagania się, dystrykt Galicji i w tym nowym roku pod Twoim wybitnym kierownictwem Panie Gubernatorze Wächter — jestem tego pewny — swoje obowiązki wypełni.

Wobec tego, że ludność tego obszaru tak lojalnie opowiedziała się za zasadą europejskiego porządku, wydałem teraz kilka zarządzeń, które mają na celu naprawę tych skutków, do których doprowadziły bolszewickie gospodarskie ustroje. W dziedzinie gospodarstwa rolnego ogłaszam w uzupełnieniu już wydanych zarządzeń z wanością od dnia dzisiejszego następujące

ROZPORZĄDZENIE

Generalnego Gubernatora dotyczące gospodarki rolnej w dystrykcie Galicji

Dzień 1-go sierpnia 1942 r. jest pierwszym rocznicowym dniem chwili, w której niemiecki zarząd objął Galicję. To daje mi okazję zestawienia dotychczasowych osiągnięć tak jak je przedstawia rzut oka wstecz — wraz z przyszłymi zadaniami, jakie ma przed sobą gospodarstwo rolne w Galicji.

Bolszewizm idąc po myśli marksistowskiej teorii usiłował w Galicji samodzielność galicyjskiego rolnika zastąpić zasadą państwowego kołchozu. Skutkiem tego ludność wiejska, która mogła być pracodawcą na własną odpowiedzialność, została

zdeklasowana do poziomu wiejskiego proletariatu. Przez przeciąg dwu lat sowieckiego wladania, bolszewizm na tej drodze zdołał pójść daleko. Już wiele na to czasu nie było potrzeba, ażeby ostatni samodzielny wieśniak został zdegradowany na kołchoźnika.

Niemiecki zarząd — o ile na to tylko warunki wojenne dozwalały — wysunął na czoło wszystkich spraw gospodarki rolnej własną odpowiedzialność poszczególnych pracowników na roli. Z tego względu w zasadzie przywrócono poprzednie stosunki własności. A ponadto licznym włościanom dodatkowo przydzielono ziemię do użytkowania. Jest to wyrazem mojej woli, ażeby w tym kierunku i dalej postępowano. Galicyjski wieśniak ma na swoim gruncie prawo gospodarować i swobodnie rozporządzać jej żywym i martwym inwentarzem. Tym samym wchodzi w prawa korzystania z owoców swojej pracy. Każdy włościanin, który w pełni zadość uczyni swemu obowiązkowi należnego oddania kontyngentów, we wszystkim dozna poparcia i pomocy. Tego będzie się przestrzegało także przy przydzielaniu nowej ziemi.

Jest to moim celem, ażeby przy pomocy wszelkich środków gospodarkę rolną Galicji już w czasie tej wojny doprowadzić do uzdrowienia.

Niemiecki naród w walce o oswobodzenie Europy od bolszewickiej niewoli ponosi ciężkie ofiary krwi. Galicyjski włościanin ze swej strony wniósł do zwycięstwa, które nową Europę stworzy, ze wszech sił wsparć przez swoją pilność, pracę i dobrą wolę.

Wiejski lud Galicji wzywam do tego.

Lwów, 1. sierpnia 1942 r.
(—) FRANK

W dziedzinie rzemiosła, handlu indywidualnego i drobnego rękodziela wydałem następujące

ROZPORZĄDZENIE

o usunięciu bolszewickich form gospodarczych w dziedzinach rzemiosła, handlu detalicznego i przemysłu małego.

Z dnia 27 lipca 1942 r.

Na podstawie § 5. ust. 1. Dekretu Führera z dnia 12 października 1939 roku (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

§ 1.

1) Upaństwowione i skolektywizowane przez władze bolszewickie, w czasie przynależności Galicji do Związku Sowieckiego, zakłady przemysłowe i zakłady handlu detalicznego mogą być przekształcone na samodzielne zakłady prywatne, o ile istnienie ich jest usprawiedliwione ze względu na gospodarkę publiczną.

2) Zakłady te należy przenieść wraz z istniejącymi, należącymi do nich urządzeniami na osoby, które spełniają warunki, wymagane dla prowadzenia zakładu w interesie ogółu. Należy przy tym dawać z reguły pierwszeństwo tym osobom, które dowiodą, że one lub też ich poprzednicy prawni byli właścicielami zakładów w dniu 1 września 1939 r. Przeniesienie na żydów jest wykluczone.

(3) Przeniesienie zakładów i własności na urządzeniu może nastąpić pod warunkami i z nałożeniem zleceń.

§ 2

Dla zakładów przemysłowych, w

Mowa Gen. Gubernatora przy akcie państwowym w dniu 1. sierpnia 1942 r.

Rok temu przyłączyliśmy dystrykt Galicji do Generalnego Gubernatorstwa. Była to podniosła chwila, która w myśl postanowienia Führera oddała nam ten obszar, tak nadzwyczajnie ważny dla całości poczynań Wielkich Niemiec. Siła Zbrojna zdobyła ten kraj za cenę najlepszej krwi. Było to pierwszym obowiązkiem przedstawicieli Państwa, ażeby z głębi serca dać wyraz poczucia wdzięczności wobec tych, co ofiarnie życie swoje za ten kraj położyli.

Panie Generale Beutel, który tu reprezentujesz pana generała von Gienath dowódcę wojsk w Generalnym Gubernatorstwie — cieszę się, że przede wszystkim Pana wolno mi powitać i to powiedzieć jak bardzo zawsze Rząd Generalnego Gubernatorstwa czuje się związanym z Siłą Zbrojną.

Ten ubiegły rok należał do najbardziej ważkich historycznych okresów, jakie niemiecki naród miał przeżyć. Można powiedzieć, że miesiąc zimowe z roku 1941 na 1942 były najcięższym w rozwoju tej wojny. Jest to tylko zasługą wielkości i wyjątkowej postaci takiego męża, jakim jest Adolf Hitler, że w tych miesiącach mimo wszelkich trosk i utrudnień bardziej niż kiedykolwiek przybliżył moment zwycięstwa.

Za kilka tygodni naród niemiecki wejdzie w czwarty rok wojny. Mózgi przeto — patrząc z punktu widzenia Generalnego Gubernatorstwa — i dla dystryktu Galicji to stwierdzić, że wśród nieprzeliczonych uciążliwości tego czasu, które — rzecz to zrozumiała — jako konieczne odbicie zdarzeń na froncie powstawały, ten rok, pierwszy rok istnienia dystryktu Galicji prawdopodobnie był dla niego zarazem jego rokiem najcięższym. Z jednej strony ciągle spiętrzanie się konieczności odbudowy, z drugiej zaś bezwzględne dobywanie wszystkich zasobów energii osobistych i rzeczowych, jakie były do dyspozycji na tym obszarze — trafnie charakteryzują trudności dystryktu Galicji, i w ogóle całego Generalnego Gubernatorstwa. Możemy jednak wobec tych prawie niemożliwych do zmierzania przeciwności podkreślić ten radosny fakt, że mimo wszystko w roku tym poszczęściło się dokonać niesłychanie bogatej w owoce pracy odbudowy. Nie tylko że powiodło się całą sieć administracji rządowej na terenie dystryktu Galicji w głównych zarysach ustalić, i nie tylko że można było — podobnie jak rządowe fachowe zarządy — puścić w ruch także i państwowe przedsiębiorstwa, jak kolej, pocztę, zarząd monopolu, wodociągi, elektrownie i

zakłady przemysłowe — to prócz tego mogły one swoją produkcję już w pierwszym roku niesłychanie powiększyć. To samo mówi już za siebie bardzo przekonująco.

Ze gdy prawie wszystkie mosty były zrujnowane, to prawie dwie trzecie ich pełnej liczby mogły być zbudowane na nowo — że było możliwym wbrew wszelkim trudnościom rolę uprawić, zboże nasienne sprowadzić — że można było liczne rozburzone budynki napowrót postawić, że na każdym polu da się stwierdzić istnienie zdrowego systemu komunikacyjnego — w szczególności w odbudowie linii kolejowych i rozbudowie sieci telegraficznej i telefonicznej — to, moi panowie, może nas i Was, którzy wzięli odpowiedzialność za zarząd dystryktem Galicji naprawdę dumą napełnić. Przyszłemu tu, aby Wam w imieniu Rzeszy i Führera wyrazić podziękę i uznanie za tę nadzwyczajną pracę odbudowy. Jest to Waszą wielką zasługą, że ten problem już macie załatwio-

ny — żeście go nie tylko rozwiązali, lecz żeście go rozwiązali tak w krótkim czasie, że mi wolno to powiedzieć: „W nadchodzącej zimie Generalnego Gubernatorstwa niewątpliwie nie będzie trzeba liczyć się ani z ułamkiem tych trudności, jakieśmy musieli ubiegłej zimy zwalczać na polu transportu, komunikacji i żywienia”.

Ludność tego obszaru współpracowała lojalnie. Przede wszystkim muszę to z uznaniem zaznaczyć, że na pierwsze wezwanie, aby się zgłaszali ochotniczo do pracy w Rzeszy, ludność dystryktu Galicji odpowiedziała po prostu nadzwyczajnie. Prawie 20.000 sił pracowniczych można było umieścić w zakładach produkcyjnych Rzeszy. Na pełne uznanie zasługuje także i to, jak ludność tego dystryktu podolała tym wszystkim trudnościom, jakie musiało z konieczności spowodować rozburzenie przez bolszewików wszystkich europejskich urządzeń. Po jednym roku przynależności tego dystryktu do

Polski Komitet Opiekuńczy u Gen. Gubernatora

Gen. Gubernator Minister Rzeszy dr. Frank, przyjął w obecności członków Rządu przedstawicieli Polskiego Komitetu Opiekuńczego.

Przewodniczący Polskiego Komitetu Opiekuńczego dr. Teszner zwrócił się do Gen. Gubernatora z następującym przemówieniem:

Ekscelencjo!

Jako przedstawiciel Polskiego Komitetu Opiekuńczego w dystrykcie Galicji mam zaszczyt powitać Waszą Ekscelencję i przedstawić Waszej Ekscelencji wyniki naszej pracy.

Ludność polska tego dystryktu została przez wypadki wojenne szczególnie ciężko dotknięta. Bolszewickie rządy zniszczyły niemal zupełnie materialne podstawy życia. Rolnik, kupiec, przemysłowiec i rzemieślnik zostali ze swych warsztatów pracy wyrzuceni i wskutek tego utracili możliwość zarobkowania. Również tak samo i pracownikom wolnych zawodów i urzędnikom odjęto źródła utrzymania, tak że i ci zostali skazani na skrajną nędzę. W ówczesnych stosunkach żadna pomoc społeczna nie była dopuszczalna, gdyż każda jej próba uważana jako sabotaż byłaby się spotkała ze strony bolszewickiej władzy z zakazem i prześladowaniem.

Zwycięska armia niemiecka prze-

jędziła bolszewickie widmo z tego kraju.

W nowo-powstałych warunkach życiowych dla tutejszej polskiej ludności zaistniały dwa ważne żywotne zagadnienia.

Jednym z nich było natychmiastowe zorganizowanie pomocy dla tych, którzy znajdowali się w najbardziej krytycznym położeniu.

Druga sprawa to umożliwić olbrzymiej większości tutejszego polskiego zaludnienia powrót do ich warsztatów pracy i stworzyć jej możliwości zarobkowania.

Dzięki pozwoleniu wydanemu przez Rząd Waszej Ekscelencji na zorganizowanie Polskiego Komitetu Opiekuńczego w Galicji i dzięki pomocy jaką te Komitety otrzymały od Rządu — mogliśmy w ubiegłym roku przyjąć z pomocą tym, którzy jej najbardziej potrzebowali.

W dystrykcie Galicji w 14 obwodach istnieje tyleż Komitetów Opiekuńczych. W prowadzonych przez nie kuchniach ludowych, w kuchniach szkolnych i w ochronkach sierót, otrzymuje pożywienie ponad 30.000 osób dziennie. Ponadto najubożsi otrzymują odzież dostarczoną przez Radę Główną Opiekuńczą.

Środki, jakimi rozporządzamy, są szczupłe i niewystarczające, lecz a- siaga się to, co jest możliwym.

Iż mogło to być dokonane i za pomoc w tej pracy wyrażamy Jego Ekscelencji i Jego Rządowi najgłębsze podziękowanie.

Drugi nasz problem jest najcięższy złączony z liczbą naszych podopiecznych — to sprawa zwrotu polskich warsztatów pracy, które bolszewicy znacjonalizowali.

Prosimy Jego Ekscelencję o dalszą możliwie potrzebom odpowiadającą pomoc dla Polskich Komitetów Opiekuńczych, gdyż niedostatek polskiej ludności jest rzeczywiście bardzo wielki.

Zarazem prosimy też Jego Ekscelencję o umożliwienie powrotu polskiej ludności do jej warsztatów pracy, co w znacznej mierze ten niedostatek złagodzi.

General Gubernator podziękował Przewodniczącemu Polskiego Komitetu Opiekuńczego za jego słowa i oświadczył, że z przyjemnością dowiedział się od Gubernatora dra Wächtera, iż ludność polska w dystrykcie Galicji w lojalny sposób współpracuje przy odbudowie kraju. Nie chciałby zaniedbać słów należnej podziękacji za tę pracę i spodziewa się, że również i w przyszłości ludność polska będzie tak lojalnie współpracować jak dotychczas.

których w dniu 1-go września 1939 r. zatrudnionych było nie więcej niż 20 osób, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, obowiązuje odpowiednio § 1.

§ 3

(1) Zarządzenia, mające być wydane na podstawie niniejszego rozporządzenia, wyda Gubernator Okręgu. Może on przenieść swoje uprawnienia na starostów powiatowych (starostów miejskich).

(2) Upoważnia się Gubernatora Okręgu do wydawania za zgodą Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Gospodarki) zarządzeń do niniejszego rozporządzenia; zarządzenia należy ogłaszać w „Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa“.

§ 4

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1942 r. Krakau, dnia 27 lipca 1942 r. Generalny Gubernator FRANK

Następujące dalsze rozporządzenie obwieszcza usunięcie bolszewickich ustrojów gospodarczych w zarządzaniu ziemią używaną dla celów gospodarstwa domowego i przemysłowego.

Tym samym dopełniłem przyrzeczenia, jakie wypowiedziałem w mojej zesłorocznej proklamacji zwrócić do ludności tego obszaru. Z lojalnej współpracy tej ludności z niemieckimi władzami rozwijają się dalsze błogosławione skutki. Jest to wola niemieckiego zarządu w tym obszarze i jej poruczonemu zadaniem odnosi się do ludności z poparciem. Z równie zdecydowaną i zasadniczą stanowczością, z jaką lojalną ludność tego obszaru pod naszą opieką bierzemy, ziamiemy każdą próbę opornego zachowania się wobec porządku wprowadzonego przez Rzeszę Wielkich Niemiec.

Przez ogłoszenie niniejszych rozporządzeń całokształt odbudowy dystryktu Galizien zostaje więc już do reszty w najważniejszych zasadach prawnych zrównany z całym Generalnym Gubernatorstwem.

Pozostaje mi jeszcze w ramach tego Aktu Państwowego jeszcze nieco powiedzieć o samym Generalnym Gubernatorstwie. Przeżywamy tu powstanie w ramach przestrzeni Wielkich Niemiec tworu państwowego pod względem swej formy zupełnie nowego i nowo konstruowanego — tworu, określonego terminem „Nebenland“. Tworzenie się tego ustroju oczywicie da niejednokrotnie sposobność do najbardziej godnych uwagi poglądów; lecz zasada autorytetu coraz więcej będzie się w tym utwierdzała. To, co przed dwu laty i trzema kwartałami było zaledwie zaczątkiem, śmiałym planem konstrukcyjnym, to wyrabia się wciąż coraz bardziej w charakterze państwowej struktury. Generalne Gubernatorstwo jest dziś jednym z najbardziej zwartych i najprzejrzyszej zorganizowanych ustrojów wielkoniemieckiego mocarstwa obszaru. Możemy więc z dumą patrzeć na prace włożone w tę budowę.

Ostatnie rozporządzenie dotyczące tej budowy kładzie się jako jej swornikowy ostatni kamień. Rząd, administracja, władze policyjne i bezpieczeństwo są już silnie zmontowane, zjednoczone w wyraźnej woli dźwierzenia tego kraju w zdecydowanym, wyraźnym kierowaniu nim. Jednolitość kierownictwa i rządzenia jest zasadniczą podstawą tego obszaru. Tak jak Generalny Gubernator, jak pełnomocnik Rzeszy, tyko Führerowi podlega, tak też gubernator z całym swoim pełnomocnictwem w stosunku do dystryktu jest znowu podległym Generalnemu Gubernatorowi — i także znowu pełnomocnictwem przysługującym Kreishauptmannowi w stosunku do jego obwodu. Jest rzeczą jasną, że wobec potężnego rozwoju tego państwowego ustroju, konieczną konsekwencją jest to, że mężowie, którzy powołani są do działania w imieniu tego nowego kraju, muszą zawsze być tego świadomi, że autorytet Führera i Rzeszy nad każdym z nich stoi i że przez to w każdym z nich ten autorytet jest reprezentowany.

Generalne Gubernatorstwo nie jest żadną konstrukcją teoretyczną, tylko realną rzeczywistością. Zasady jej budowy okazały się i tu w dystrykcie Galizien skuteczne. Gdyby ta silnie spójna całość nie była się stała punktem wyjścia dla utworzenia tego dystryktu, to byłoby się też nie powiodło w przeciągu tego roku własnymi siłami tę budowę tutaj przeprowadzić.

Chciałbym ten Akt Państwowy, który ma znaczenie przywrócenia zasad

Europejskiego porządku w dystrykcie, zakończyć wyrażeniem Panu Gubernatorze, Doktorze Waechter — najlepszych życzeń na dalszą drogę pracy. Panu osobście i pańskim współpracownikom w Urzędzie Dystryktu i w obwodach na nadchodzący rok wszystkiego najlepszego. Gdy po roku będziemy znowu obchodzili w Galicji uroczysty Akt Państwowy — będziemy mogli na nowo stwierdzić, że rozbudowa postąpiła naprzód, że wzniesiono nowe cukrownie, nowe mosty, nowe fabryki, nowe tartaki, że zbudowano nowe maszyny i nowe placówki kulturalne i ogniska dla niemieckich ludzi. Do planów samego Lwowa należy przede wszystkim zorganizowanie Targów Lwowskich, które odpowiadając ich tradycji będą znowu mogły odznaczyć się swoim wielkim znaczeniem. A równocześnie przyjdzie tu pora na rozbudowę wszystkich kulturalnych urządzeń przeznaczonych dla tego obszaru. Uczynimy wszystko, Panie Gubernatorze — aby Panu i Pańskim współpracownikom dopomóc. Wiemy o tym jak bardzo jest Pan tu czynnym i dlatego patrzymy na Jego pracę z pełnym zaufaniem. Oby ten nowy rok był pełnym błogosławieństwa, o które Niebios dla Führera i Jego zwycięstwa prosimy, także i dla naszej skromnej pracy w Generalnym Gubernatorstwie.

„Adolf Hitlers Ring“

Przy bardzo licznych współudziale Niemców zamieszkałych we Lwowie, jako też ludności miejscowej odbyło

się w sobotę, dnia 1 sierpnia br. w obecności gen. gubernatora i rządu Gen. Gubernatorstwa, oraz licznych dostojników przemianowanie ulic Opernstrasse i Museumstrasse na „Adolf Hitlers Ring“.

Po słowach powitania, wygłoszonych przez Stadthauptmanna dra

Uroczystości lwowskie

Po swej podróży inspekcyjnej po Dystrykcie Galicja przybył pan Gubernator Generalny dr. Frank wraz z towarzyszącymi mu osobistościami do Lwowa, gdzie powitany został przez Gubernatora dr. Wächtera i jego współpracowników. Przed dworcem ustawił się oddział służby specjalnej oraz orkiestra wojskowa i powitały Gubernatora Generalnego. Po przejściu przed frontem Gubernator Generalny odjechał ze swą świtą do budynku dystryktu.

Lwów był na przyjęcie Gubernatora Generalnego uroczystością dekorowaną. Domy wzdłuż wszystkich ulic powiewały flagami Rzeszy, wzdłuż ul. Operowej ustawiono dzieci szkolne z chorągiewkami w ręku, by powitać gościa.

Na sesji rządu odebrał Gubernator Generalny od kierowników poszczególnych działów sprawozdanie z prac dokonanych w ciągu roku na terenie dystryktu. W wygłoszonym

przemówieniu podziękował on Gubernatorowi dr. Wächterowi za dotąd wykonany, wzorowy wysiłek odbudowawczy, zwracając się zarazem w serdecznych słowach do jego współpracowników, z których pewną ilość uprzednio Gubernator Generalny odznaczył wojennym krzyżem zasługi.

Wieczorem brał Gubernator Generalny w towarzystwie swej świty udział w otwarciu nowego teatru. Jako pierwszy przemówił Gubernator dr. Wächter i złożył Gubernatorowi Generalnemu podziękowanie, że umożliwił wykończenie budynku i stworzenie przybytku sztuki. Następnie Gubernator oddał zarząd budynku w ręce Stadthauptmanna, dr. Höllera. Zakończył uroczystości Gubernator Generalny, dr. Frank, przemówieniem, w którym wskazał, że Lwów, najdalej na wschód wysunięte wielkie miasto G. G., zyskał nowy przybytek sztuki. W nim żołnierze niemieccy, odjeżdżający na front lub

ciężko gnębiony i stale przez hordy stepowe ze wschodu zagrożony. Uświetniły uroczystość popisy Hitlerjugend, orkiestry Sił Zbrojnych oraz śpiewy zjednoczonych galicyjskich chórów ukraińskich, które wystąpiły w ilości 1500 członków.

po ciężkich walkach na wschodzie, wracający do swej ojczyzny, zetkną się znowu ze sztuką niemiecką. Również ludność Lwowa, tak niemiecka, jak i nie niemiecka, ma tutaj znaleźć odpoczynek i emocje. „My Niemcy — oświadczył Gubernator Generalny Dr. Frak — nie idziemy do obcych ziem z opium i podobnymi środkami, jak Anglicy. Przynosimy innym narodom kulturę i sztukę“.

Program uroczystości zainaugurowała wzmocniona orkiestra symfoniczna pod batutą dyrektora muzyki Fritz Weidlicha uwerturą Leonarda III opus 72 Ludwika Beethovena. Po przemówieniu zaś Gubernatora Generalnego odegrała IX Symfonię Beethovena ta sama orkiestra, rozszerzona udziałem chóru opery lwowskiej i zjednoczonych chórów instytutu propagandy ukraińskiej sztuki ludowej we Lwowie.

Linia kolejowa Krasnodar - Stalingrad przerwana 815.900 tonażu zatopiono w lipcu

Z GŁÓWNEJ KWATERY FUHRERA, 1. 8. — Naczelną Komendę Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje:

Na wschodzie w pościgu za pobitym nieprzyjacielem przekroczono obecnie na szerokim froncie linię kolejową Krasnodar - Stalingrad. Wojska sowieckie zostały osaczone i skazane są na zagładę. Zdobyto węzłowy punkt kolejowy Salsk. Lotnictwo dużymi siłami atakowało ruchy odwrotowe nieprzyjaciela. W czasie ciężkich walk toczących się w wielkim łuku Donu zniszczono wczoraj znowu częściowo przy współdziałaniu baterii przeciwlotniczych 48 czołgów nieprzyjacielskich. Zespoły samolotowe atakowały dniem i nocą wyładowania wojsk i transportów na liniach kolejowych, szosach i drogach wodnych. Na Woldze zatopiono jeden tankowiec i 7 frachtowców, 16 dalszych frachtowców uszkodzono.

Na północ od Rżewa załamały się wśród zaciętych walk wznowione i często powtarzane ataki sowieckie. Piechota straciła przy tym 4 nieprzyjacielskie samoloty.

Na froncie Wołchowa błękitna dywizja hiszpańska odparła krwawo atak nieprzyjacielski. Ataki nieprzyjaciela, skierowane na pewien przyczółek mostowy załamały się częściowo w walkach wręcz.

W rejonie morskim na północny zachód od Trypolisu zatopili niemieckie samoloty bojowe 30 lipca nieprzyjacielską łódź podwodną.

Po kilku lotach nekających w dniu 31 lipca naleciały samoloty nieprzyjacielskie na nadreńsko - westfalski teren przemysłowy i zaatakowały zwłaszcza Düsseldorf, gdzie w dzielnicach mieszkalnych i dwóch szpitalach powstały pożary i szkody w materiałach. Ludność cywilna poniosła szkody. Myśliwcy nocni i artyleria przeciwlotnicza zestrzeliła 26 z atakujących samolotów.

W czasie prób ataków, dokonanych przez mieszczą brytyjską eskadrę bombowców i aparatów myśliwskich na teren ujęcia Sommy zestrzelił niemiecki myśliwiec w ciągu pół godziny 16 nieprzyjacielskich samolotów, ponosząc szkodę jednego własnego aparatu. Inny brytyjski samolot został strącony nad Cherburgiem.

W walce z Wielką Brytanią obrzuciły niemieckie zespoły samolotów bojowych, w nocy na 1-go sierpnia, ważne pod względem wojskowym porty i obiekty przemysłowe miasta Hull bombami rozpryskującymi ciężkiego i najcięższego kalibru. Wszystkie biorące w tej akcji samoloty powróciły do swych portów macierzystych.

W walce z żeglugą amerykańską i brytyjską marynarka wojenna zatopiała w miesiącu lipcu 98 nieprzyjacielskich statków handlowych o pojemności 19.000 brt. zatopili 31.

ków handlowych o pojemności 613.400 brt. zatopili łodzie podwodne, a 6 o pojemności 19.000 brt. zatopili ścigacze. 6 dalszych zostało ciężko uszkodzonych celnymi torpedami. W dalszym ciągu zatopili jednostki niemieckiej marynarki wojennej 4 łodzie podwodne, 7 ścigaczy, 3 statki strażnicze, oraz ciężko uszkodzili dwa kontrtorpedowce i wiele ścigaczy.

Lotnictwo, w tym samym okresie czasu zatopilo 30 statków handlowych o pojemności 183.500 brt. a uszkodziło dalszych 17 statków handlowych.

W ten sposób Wielka Brytania i USA straciły razem 815.900 brt. bardzo żywotnego dla ich celów wojennych tonażu okrętowego.

Komunikat fiński

(tp) HELSINKI, 1. 8. — Fiński komunikat wojenny z 31 lipca brzmi: „Na frontach lądowych działalność bojowa była nieco żywsza niż zwyczajnie. Na zachodnim odcinku przesmyku Karelskiego przesuwaliśmy się na przedpolach fińskich pozycjach większe bolszewickie oddziały szperaczy, które jednak w całości odpedzono wśród wielkich strat dla bolszewików. Fińskie granatniki zniszczyły w zupełności jeden mniejszy oddział szperaczy sowieckich. Artyleria fińska w bezpośrednim ostrzale celnie ugodziła ziemianki bolszewickie. Na

Czy odsunięto niebezpieczeństwo inwazji od Egiptu?

(tp) ANKARA, 1. 8. — „Pomiedzy El Alamein i Kaukazem“ — pod takim tytułem publikuje oficjalny dziennik turecki „Ulus“ bilans wydarzeń wojennych pióra naczelnego redaktora posła Rifki Ataya. Ataya pisze, że „Anglikom pomimo poważnych wysiłków i rzucenia znacznych sił w ludziach i materiałach nie udało się odrzucić wojsk Rommla z pozycji pod El Alamein zagrażającej urodzajnej dolinie Nilu. Wskutek tego niebezpieczeństwo wisi w dalszym ciągu nad Egiptem. Równocześnie jednak na wschodnim froncie wojska niemieckie po przekroczeniu Donu rozpoczęły marsz poprzez Kau-

Setki nowych lotnisk na zachodzie

(tp) BERLIN, 1. 8. — W tyle poza europejskim wałem nadbrzeżnym, ciągnącym się od Biarritz wzdłuż wybrzeża Atlantyku i kanału La Manche poprzez morze Północne aż do Kirkenes znajdują się, jak stwierdzają w Berlinie, setki nowo założonych i rozbudowanych lotnisk. Betonowe tory startowe umożliwiają lotnictwu niemieckiemu startowanie i lądowanie swych samolotów przy każdym warunkach atmosferycznych.

odcinku nadbrzeżnym nad jeziorem Ladoga oddziały fińskie odparły trzy lokalne ataki sowieckie.

Na przesmyku Aunus kilka oddziałów szperaczy wtargnęło do pozycji bolszewickich i zniszczyło ładunkami wybuchowymi trzy bolszewickie gniazda karabinów maszynowych.

Na południowym odcinku wschodniego frontu, nad kanałem Stalina, i nad jego północno-zachodnim odcinkiem, wojska fińskie odparły ponowne ataki bolszewików. Na jednym odcinku odrzucono atak w sile batalionu, przy czym bolszewicy stracili stu poległych. Na innym odcinku oddział bolszewicki, w sile jednej kompanii, wyładował na jednej z wysp znajdujących się w fińskim posiadaniu. Dzięki akcji podjętej przez fińską artylerię i piechotę zniszczono bolszewików, którzy dostali się na wyspę. W okolicy Maaselkae bolszewicy przypuścili atak pod ochroną sztucznej mgły. Oddział bolszewików, który przedarł się aż do fińskich rowów strzeleckich, odpedzono w kontrataku. Bolszewicy pozostawili 40 poległych. Kolo Rukajaervi odpedzono oddział sowiecki w sile plutonu, który przedostał się do fińskich pozycji. Na froncie Uhtua artyleria fińska ostrzeliwała bolszewicki plac powiatowy i rozproszyła dwie kolumny taborowe.

Apel prasy sowieckiej do armii

(tp) SZTOKHOLM, 1. 8. — Prasa sowiecka stoi we czwartek pod znakiem poważnych ostrzeżeń, w których apeluje do armii, aby nie oddawała ani metra ziemi bez najzaciętszego oporu. „Prawda“ ostrzega przed argumentami, że ponieważ Związek Sowiecki jest wielkim i bogatym krajem, armia sowiecka może cofać się w dalszym ciągu. Tego rodzaju złudzenie jest absolutnie błędne. Należy bronić kraju aż do ostatniej kropli krwi, ponieważ utrata każdego kawałka ziemi osłabia rosyjską siłę i rosyjski potencjał zbrojny.

Zmiana ministra w Boliwii

(tp) LA PAZ, 1. 8. — Minister spraw wewnętrznych Boliwii, general Rivera, ustąpił. Następcą jego został mianowany senator Bernardo Navajes. należący do partii socjalistycznej.

Lotnictwo: jak zdołano stwierdzić, bolszewicki samolot myśliwski typu „Lagg Roem 3“ uszkodzony w dniu 28 lipca przez fińską ziemną obronę przeciwpowietrzną na przesmyku Aunus, uległ zniszczeniu. Pojedyncze maszyny, które operowały w południowej części zatoki Fińskiej, spowodowały znowu alarmy powietrzne w kilku miejscowościach nadbrzeżnych. Bombardowań nie było.“

Komunikat włoski

(tp) RZYM, 1. 8. — Włoski komunikat wojenny z piątku brzmi następująco:

„Główna kwatery sił zbrojnych komunikuje: Oddziały włoskie odparły bez trudności wypad brytyjski na południe od El Alamein. Na reszcie frontu zaznaczyła się po obu stronach zwykła działalność oddziałów szperaczy.

Samoloty brytyjskie bombardowały Tobruk. Ogniem artylerii przeciwlotniczej trafiono jeden z atakujących samolotów, który spadł płonąc. Szkody materialne nie są wielkie. Ofiar w ludziach nie było.

Nad Maltą doszło w przebiegu ataków bombowych włoskich i niemieckich eskadr powietrznych do ożywionych walk lotniczych, w czasie których lotnictwo brytyjskie straciło pięć samolotów, zestrzelonych przez myśliwce mocarstw Osi.

Z działań bojowych w dniu 30 lipca nie powrócił jeden z włoskich samolotów.“

